

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΨΗΦΟ

Δὲ μᾶς ἀρνήθηκε τὴν ψήφο καμιά Κυβέρνηση μὰ ὅλες μᾶς εἶπαν «ἄς τὴ ζητήσουν οἱ Ἑλληνίδες ὅλες κ' εἴμαστε πρόθυμοι νὰ σᾶς τὴ δώσωμε». Σὲ ἄλλους τόπους βέβαια θὰ εἶταν ἡ ἐπιθυμητότερη ἀπάντηση, γιατί θὰ εἶταν ἡ ἄμεση λύση ἀφοῦ πλῆθος δλόκληρο γυναικῶν θὰ ἔσπευδε νὰ τὴ ζητήσει, μὰ γιὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι ἡ ἀπάντηση αὐτὴ ἴση μὲ ἀρνηση, γιατί οἱ γυναῖκες μας οἱ περισσότερες δὲν τὴ ζητοῦν.

Καὶ σκέπτεται κανένας, εἶναι τάχα τόσο ἐλεύθερη ἡ γυναῖκα στὴν Ἑλλάδα ὥστε νὰ μὴ τῆς εἶναι συνειδητὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ψήφου; Ἡ μήπως συμβαίνει τὸ ἀντίθετο, εἶναι δηλαδὴ τόσο ἀνελεύθερη, τόσο σκλάβω ὥστε κοιμᾶται ἡ ψυχὴ τῆς καὶ μοιάζει τὸ δοῦλο ποῦ μὴ ξέροντας τὴ χαρὰ τῆς λευτεριάς οὔτε κἀν τὴ θέλει; Τάχα στὴν Ἑλλάδα δὲν ὑπάρχουν τὰ προβλήματα ποῦ δημιούργησαν, ἃ μπορούμε νὰ τὸ ποῦμε, τὸν πατριωτισμὸ τοῦ φύλου μας, τὸ **φεμινισμὸ** καὶ τὴν ἐπίμονη αἴτηση τῆς ψήφου; Κ' ἂν ὑπάρχουν οἱ ἀνάγκες αὐτὲς δὲν ἐπιβάλλεται σὲ ὅλους μας νὰ ξυπνήσωμε τὶς γυναῖκες ψυχὰς καὶ κεῖνο ποῦ ὥρισμένα ἀσυνείδητα ὑπάρχει νὰ γίνῃ συνειδητὸ;

Μὲ λίγες λοιπὸν ἀδρές γραμμὲς νομίζω ἀπαραίτητο καὶ διδαχτικὸ νὰ παρακολουθήσωμε τὶς ἀνάγκες ποῦ γέννησαν ἀλλοῦ τὸ Φεμινισμὸ καὶ τὴν ἐπίμονη αἴτηση τῆς ψήφου, γιὰ νὰ πειθοῦμε ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία κ' ἐδῶ καρκινωβάτησε ὅπως καὶ στὶς λοιπὲς τῆς ζωῆς τῆς ἐκδηλώσεις, κ' ὅτι ὅπως εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπεμβοῦμε στὶς λοιπὲς ἐκδηλώσεις γιὰ νὰ δώσωμε τὴν ὀρθὴ κατεύθυνση, ὅμοια καὶ στὸ ζήτημα αὐτὸ ποῦ εἶναι σημάδι ζωτικότητος καὶ δυνάμει ἐνὸς λαοῦ.

Κάθε κοινωνία ἀποτελεῖται ἀπὸ ἄτομα καὶ κάθε ἄτομο ἔχει δικούς του σκοπούς, δικὰ του συμφέροντα, δικὰ του διαφέροντα κ' ἐπειδὴ αὐτὰ τυχαῖον νὰ εἶναι καὶ σκοποὶ καὶ συμφέροντα καὶ διαφέροντα καὶ ἄλλων ἀτόμων σχηματίζονται ἀνάμεσὸ τῆς ομάδες ἀτόμων ποῦ προσπαθοῦν κάθε μιὰ νὰ εὐδοώσει αὐτὸ τὸ περιεχόμενό τῆς. Κι' ἀρχίζει ὁ ἀγὼνας ἀνάμεσα στὶς ομάδες καὶ κάθε μιὰ ἀγωνίζεται νὰ ἐπιβληθῇ καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ. Ἡ πολιτεία ἔχει καθήκον νὰ ἰσορροπήσῃ αὐτὲς τὶς τάσεις, νὰ φέρῃ τὴν ἰσότητά καὶ τὴ δικαιοσύνη. Μὰ εἶναι ἀξίωμα ὅμως ὅτι μὲ ὅλες τὶς προσπάθειές τῆς γίνεται κάθε φορὰ σκάφος ποῦ τὴ διευθύνει καὶ τῆς δίνει τὸν τύπο τῆς ἰδεολογίας τῆς ἡ ἰσχυρότερη ομάδα.

Κι' ἡ γυναῖκα λοιπὸν, ὄντας ἄτομο μέσα στὸν κοινωνικὸ ὄργανισμὸ, ὄντας ἓνας ἀπὸ τοὺς κύριους παράγοντες, δὲν ὀφείλει νὰ ἔχει τὴν ἰδεολογία τῆς, τὰ συμφέροντά τῆς, τὰ διαφέροντά τῆς; Ἐδῶ ποῦ φυσικότητα θὰ μπορούσε ν' ἀπαντήσῃ κανένας **ναί**, ἴσαμε προχθὲς ἀκόμα ἡ ἀπάντησι ἀπὸ παντοῦ εἶταν ἀρνητικὴ. Τῆς γυναῖκας σκοπὸς, συμφέρον καὶ διαφέρον εἶταν ὁ σκοπὸς, τὸ συμφέρον, τὸ διαφέρον τοῦ πατέρα τῆς στὸ πατρικὸ τῆς σπιτί, τοῦ ἀντρα τῆς στὸ συζυγικόν. Ἡ ὄντοτήτῃ τῆς καὶ ἡ ἀτομικὴ καὶ ἡ κοινωνικὴ εἶταν σκιὰ θαμπὴ τοῦ ἀντρα.

*Ἀξάφνα ὅμως ὅλη αὐτὴ ἡ νόθα κατάστασι ἀλλάξε ἀπὸ ἓνα κοινωνικὸ φαινόμενον, ὀλότελα φυσικὸ καὶ

ὀμαλὸ, γέννημα τῶν μεταβολῶν ποῦ ἔγιναν στὸν κοινωνικὸ ὄργανισμὸ, τὴν ἔξοδο τῆς γυναῖκας ἀπὸ τὸ σπιτί. Τὰ δεσμὰ ἔσπασαν. Βγήκε στὸν ἐλεύθερο ἀέρα τῆς κοινωνίας, χαλύβδωσε τὴν ψυχὴ τῆς καὶ τὸ πνεῦμα τῆς. Ὅσο ἀνάνευε στὸν καθαρὸ ἀέρα τόσο ξεκαθάριζε μέσα τῆς χωριστὴ τὴ δικὴ τῆς ὄντοτητα ἀπὸ τὴν ὄντοτητα τοῦ ἀντρα. Κι' ἀρχισεν ὁ ἀγὼνας κ' ὅσο ἀγωνίζονταν, τόσο αἰσθάνονταν ὅτι εἶχε μείνει πίσω καὶ γιὰ νὰ φτάσῃ τὸ συναγωνιστὴ τῆς τὸν ἀντρα προσπάθησε νὰ ὀργανωθῇ καὶ νὰ μορφωθῇ καὶ πνευματικὰ καὶ ἐπαγγελματικὰ. Τώρα τὸ ἄτομο ἔγινε ομάδα μὲ δικούς τῆς σκοπούς, διαφέροντα, πόθους, συμφέροντα κ' ἔτσι γεννήθηκε ὁ Φεμινισμὸς.

Μ' ἀτομικότητα τώρα πιά ἡ γυναῖκα ἀντίκρουσε τὰ προβλήματά τῆς, βλέπει γύρω τῆς καὶ ὀλοῦθε ἀδικίες, ἄθελος ἴσως, στὴν κοινωνία, στὴ νομοθεσία καὶ μέσα στὸ σπιτί τῆς αὐτὸ ἀκόμα, καὶ μὲ ἐπιμονὴ θέλει νὰ τὶς διορθώσῃ. Γυρίζει τὰ μάτια στὴν Πολιτεία, περιμένοντας ἀπ' αὐτὴ τὸ δικίον τῆς, μὰ βλέπει ὅτι ἡ Πολιτεία δὲ δίνει παρὰ ὅταν τῆς ζητήσῃς κάτι, καὶ μάλιστα ὅταν ἔχεις τὴ δύναμη νὰ τῆς τὸ ἐπιβάλλῃς τότε **γύρευε τὴν ψήφο γιατί ἔβλεπε πῶς εἶταν τὸ μόνο μέσο νὰ φτάσῃ στὴν κοινωνικὴ λευτεριά τῆς.**

Ἴσως θὰ ποῦν «αὐτὴ ἡ ἔξοδο εἶταν ἀνάγκη παροδική, ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ γυρίσῃ στὸ σπιτί τῆς». Ἐγὼ τοῦλάχιστο δὲν φαντάζομαι ὅτι θὰ γίνῃ αὐτὸ γρήγορα. Οἱ οικονομικὲς συνθήκες θὰ κρατήσουν γιὰ πολὺν καιρὸ, ἴσως γιὰ πάντα, τὴ γυναῖκα ἔξω ἀπὸ τὸ σπιτί. Μὰ κ' ἂν γυρίσῃ ἡ γυναῖκα στὸ σπιτί τί μ' αὐτὸ; Πρῶτα θὰ γυρίσῃ πιά ἀφοῦ θὰ ἔχει γνωρίσῃ τὴν ἀλήθεια, ἀφοῦ θὰ ἔχει ἀναπνεύσῃ τὸν ἀέρα τῆς ἠθικῆς ἀνεξαρτησίας. Τότε θὰ ξέρεῖ ὅτι καὶ μέσα στὸ σπιτί τῆς ὄντας εἶναι ἐργάτης τῆς κοινωνικῆς μηχανῆς, ὅτι ἡ δουλειὰ τῆς μέσα σ' αὐτὸ εἶνε ἐπίσης ὑψίστης σημασίας ὅσο καὶ ἡ δουλειὰ τοῦ πιδὸ μεγάλου μέσα στὴν κρατικὴ μηχανὴ, ἀφοῦ αὐτὴ μὲ τὰ χέρια τῆς, τὸ μυαλό τῆς, τὴν καρδιά τῆς, τὴν ψυχικότητά τῆς θὰ διαπλάττει, θὰ παρασκευάζει, θὰ διαθέτει συνειδητὰ πιά τὸ ὑλικὸ τῆς μηχανῆς, τοὺς πολίτες. Καὶ τότε ποιὸς θὰ τῆς ἀρνηθῇ τὰ δικαιώματά τῆς καὶ ποιὸς φαντάζεται ὅτι δὲν θὰ ζητῇ πιδὸ ἐντατικὰ τὰ δικαιώματα ποῦ δὲν εἶναι χτήμα τοῦ ἀντρα, μὰ ποῦ εἶναι χτήμα κάθε ἀνθρώπου; Ἐἴτε μέσα στὸ σπιτί τῆς λοιπὸν μείνῃ ἡ γυναῖκα, εἴτε ἔξω ἀπ' τὸ σπιτί, εἶνε δικαίωμα τῆς ἡ ψήφος ἀφοῦ μοιράζεται τὴ δουλειὰ στὴν πολιτεία μὲ τὸν ἀντρα. Κι' ἀκόμα ἡ ψήφος τῆς εἶναι καθήκον ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ τῆς, τοῦ σπιτιοῦ τῆς, τῶν παιδιῶν τῆς, τῆς κοινωνίας.

Οἱ ἴδιες συνθήκες εἶναι στὴν Ἑλλάδα κ' ἔπρεπε νὰ ἀνθίξῃ ὁ Φεμινισμὸς, κ' ἂν δὲν ὑπάρχει, αὐτὸ εἶναι σὲ βάρους τῆς ψυχικότητος τῆς Ἑλληνίδας. Ὅσες ὅμως καὶ ὅσοι ἔχομε συνειδητὴ τὴν ἀνάγκη τῆς ψήφου ἄς ἐργαστοῦμε. Εὐτύχημα εἶνε ὅτι οἱ τώρα πολιτικὰς τάσεις δημοκρατικὲς καὶ σοσιαλιστικὲς, ἀγκαλιάζοντας τὰ συμφέροντά τῶν ἀτόμων καὶ ζητώντας τὴν ἐξύψωσή τους μᾶς ὑποβοηθοῦν στὸ ἔργο μας κ' ἄς ξέρομε ὅτι ἡ νίκη τους θὰ εἶνε καὶ νίκη μᾶς.